

Slobodna trgovina je najbolja politika

Avet protekcionizma se budi. To je uvek opasna i budalasta politika, ali je posebno opasna u vreme ekonomske krize, kada može da naudi svetskoj ekonomiji. Specifična premisa protekcionizma je da nacionalno blagostanje raste kada vlada dodeljuje monopolske privilegije domaćim proizvođačima. Kao što je ekonomska misao tokom proteklih stoleća, skupa sa istorijskim iskustvom i empirijskim studijama, pokazala, ova pretpostavka je totalno pogrešna. Protekcionizam stvara siromaštvo, a ne prosperitet. Protekcionizam ne "štiti" čak ni domaća radna mesta; on ih uništava tako što nanosi štetu izvoznim industrijama i onima koje se oslanjaju na uvozna dobra kao na sirovine za sopstvenu proizvodnju. Podizanje lokalnih cena čelika do kojeg dolazi zbog "zaštite" domaćih čeličana samo podiže troškove proizvodnje automobila i drugih dobara koja se izrađuju od čelika. Protekcionizam je prevara.

Ali, činjenica da protekcionizam uništava blagostanje nije njegova najgora osobina. Protekcionizam uništava mir. To je razlog zbog koga bi svi ljudi dobre volje, svi prijatelji civilizacije, trebalo da ustanu glasno i otvoreno protiv ekonomskog nacionalizma, te ideologije sukoba, zasnovane na neznanju i sprovedene u delo putem protekcionizma.

Pre 250 godina, Monteskie je zapazio da je "mir prirodna posledica trgovine. Dve nacije koje se međusobno razlikuju su uzajamno zavisne; jer ako jedna ima šta da proda druga ima šta da kupi, i tako se njihovo jedinstvo zasniva na tome što su jedna drugoj potrebne".

Najvredniji proizvod trgovine je mir. Trgovina unapredjuje mir delimično time što povezuje različite narode u zajedničku kulturu razmene - dnevni proces učenja drugih jezika, društvenih običaja, zakona, očekivanja, želja i sposobnosti.

Trgovina promovise mir time što ohrabruje ljude da grade veze uzajamno korisne saradnje. Kao što trgovina ujedinjuje ekonomske interese Pariza i Liona, Bostona i Sijetla, Kalkute i Bombaja, ona isto tako ujedinjuje i ekonomske interese Pariza i Portlanda, Bostona i Berlina, Kalkute i Kopenhagena - pripadnika svih naroda koji međusobno trguju.

Ogromna količina rigoroznih empirijskih istraživanja potvrđuje tezu da trgovina promovise mir.

Možda najtragičniji primer sta se događa kada se ovaj uvid ignoriše bio je II Svetski rat.

Međunarodna trgovina je opala 70% između 1929 i 1932 godine, velikim delom zbog američkog Smoot-Hawley-vog zakona o carinama, i uzvratnih carina koje su uvele druge nacije. Ekonomista Martin Volf zapaža da je ovaj kolaps trgovine predstavljao snažan podstrek traganju za samodovoljnošću i "Lebensraumom", ponanajpre u slučaju Nemačke i Japana".

Najgrozniji i najsmrtonosniji ratovi u ljudskoj istoriji su uskoro usledili.

Trgovina spašava živote tako što uništava razloge za vođenje rata.

Trgovina takodje spasava živote tako što uvecava blagostanje i prosičuje ga na sve veći broj ljudi. Dokazi da slobodnija trgovina donosi prosperitetu prosto su naoborivi. Prosperitet omogućava obicnim muskarcima i zenama da imaju duze i zdravije živote.

I tokom svojih dužih i zdravijih života koje žive u miru, ljudi integrisani u globalnu ekonomiju imaju više vremena da uživaju u izobilju kulturnih iskustava koja im pruža slobodna trgovina. Kultura je obogaćena doprinosima ljudi iz svih krajeva sveta, što omogućava slobodni promet dobara i ideja.

Nema sumnje da slobodna trgovina uvecava materijalno blagostanje. Ali, njen najveći dar nije lako izmeriti u novcu. Najveći njen poklon su životi koji su slobodniji, potpuniji i daleko manje izloženi mogućnosti da budu upropasteni ili uništeni u ratnim zverstvima.

U skladu sa tim, mi dole potpisani se udružujemo u zajedničkom apelu vladama svih zemalja da se odupru pozivima kratkovidih i pohlepnih za podizanje barijera trgovini. Osim toga, pozivamo ih i da sruse već postojeće protekcionističke barijere slobodnoj trgovini. Mi kažemo svakoj vladi: dozvolite svojim građanima da uživaju ne samo u plodovima svojih polja, fabrika i genija, nego i onih iz svih krajeva sveta. Nagrada za to će biti veće blagostanje, bogatiji životi i uzivanje u blagodatima mira.